

Posudek vedoucího na magisterskou práci Bc. Roberta Frecera

Rímské lampy z pohřebísk Gerluty

Praha 2012, 124 stran textu, 25 fotografických tabulek, přílohy.

V úvodu předložené magisterské práce autor nejprve definuje význam lamp ve starověkém světě a vymezuje cíle práce, kdy na základě revize starších publikací a nového zpracování katalogu zpřesnění typologie a ikonografie římských lamp z pohřebišť Ia, II a VIa. Jedná se rozsáhlý soubor celkem 106 lamp, z nichž 16 má dekorovaný medailon a 89 patří mezi lampy firemní. Lampy pocházejí z uzavřených (hrobových) kontextů. Následující kapitola stručně hodnotí výzkumy Gerluty a to jak civilních sídlišť tábora, tak i nekropolí. Následuje stručné shrnutí historie lokality.

Kapitola č. 3 je již věnována samotným lampám: R. Frecer oprávněně užívá standardní typologické členění podle Loeschkeho, které je pro odbornou práci podobného typu běžné. Při tvorbě vlastního katalogu autor postupuje nejprve od obrazových lamp (v úvodu kapitoly zařazeno zevrubné hodnocení typologie a chronologie), dále navazuje část hodnotící firemní lampy (kapitola 3.2), a na závěr typy nezařaditelné či výjimečné. Katalog je členěn přehledně, zahrnuje nejen lokaci, typologické určení, ale také přesný popis samotného artefaktu a dataci. Pokud je to opodstatněné, autor uvádí nálezy uložené spolu s lampou v jednom hrobovém celku.

Následující část předložené práce (kapitola čtvrtá) lze považovat za jednu z nejdůležitějších: Bc. Frecer analyzuje ikonografii medailonů 16 lamp z gerulatských pohřebišť. Tuto část rozdělil na zobrazení bohů a bájných bytostí, zobrazení lidské postavy a masek. Na tomto místě je podán výklad jednotlivých témat (autor mohl v tomto případě využít také LIMC, k čemuž zřejmě z časových důvodů nedošlo). Na straně 67 (4.1.1) je užití neobvyklé označení oázy Siwa v podobě Suiah. V epigrafické části práce Bc. Frecer hodnotí kolký na dnech lamp. Také tato část je členěna velmi přehledně a každý exemplář je doplněn fotografickou dokumentací slušné kvality.

Kapitolu č. 6, kterou autor označil jako analytickou, otevírá charakteristika stavu pramenné základny, která je dle jeho názoru poměrně omezená (zničení části nekropole, nedochování organických materiálů, etc.): skepse je jistě na místě, nicméně tato skutečnost nás má vést k zodpovědnému přístupu k archeologickému materiálu a kontextům. Následující stránky ovšem dokládají, že si tento přístup osvojil. Nejprve porovnává typy lamp a jejich zastoupení na sledovaných lokalitách (hodnocení za užití grafů je přehledné). Věnuje se porovnání velikosti lamp, stopám po užívání – v tomto ohledu konstatuje, že takřka všechny vykazují stopy užívání. V tomto kontextu je pravděpodobné, že do hrobů byly ukládány předměty, ke kterým měl pohřbený vztah, resp. sám je zřejmě užíval. Autor mohl přehodnotit své konstatování, uvedené v poznámce č. 54 na str. 16, kde se zamýšlí nad možností ukládání nových lamp do hrobů. Význam lamp při ukládání do hrobů je řešen v kapitole 6.3. a cenná je také kapitola, které je věnována posouzení spektra lamp vzhledem k věku a pohlaví. Zde autor přináší nástin hodnocení a jím předkládané závěry lze považovat za uvážlivé a odpovídající. Závěrečná kapitola pak podává stručnou sumarizaci a hodnocení výskytu jednotlivých typů, variant kolků a dekorace. Zde je třeba konstatovat, že kapitola je příliš skromná: analýzy a hodnocení, která autor předkládá v práci, zůstaly bohužel ukryty v textu. Stačilo by je stručně sumarizovat. Vyzdvihnout je třeba velmi kvalitní citační systém i odpovídající seznam literatury, který obsahuje podstatné práce.

Závěrem mohu konstatovat, že k předložené práci nemám žádné podstatné výhrady. Autor splnil zadání diplomové práce, prokázal schopnost práce s materiálem, jeho analýzu a následně předložil odpovídající hodnocení. Práce Bc. Roberta Frecera nejen rozsahem, ale také kvalitou převyšuje běžné magisterské práce. Z těchto důvodů ji považuji za vhodný podklad pro obhajobu a doporučuji ji k dalšímu řízení k udělení titulu „magistr“ s návrhem hodnocení výborně.

V Praze, 14. září 2012

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Ústav pro klasickou archeologii